

### Protokół kontroli doraźnej

1. Nazwa szkoły, siedziba: **Szkoła Podstawowa nr 12 w Gliwicach w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Gliwicach, ul. M. Kopernika 63, 44-117 Gliwice**
2. Imię i nazwisko dyrektora szkoły: **Krystyna Kondrusiewicz**
3. Nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny: **Śląski Kurator Oświaty, ul. Powstańców 41a, 40-024 Katowice.**
4. Imię i nazwisko kontrolującego: **Beata Górna**
5. Data wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli: **23.09.2021 r., DK-GL.5533.2.54.2021**
6. Terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli: **28.09.2021 r. / 28.09.2021 r.**
7. Tematyka kontroli: **Przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia w kontekście pisma.**

8. Czynności kontrolne:

Kontrola odbyła się na polecenie Śląskiego Kuratora Oświaty w związku z pismem skarżącego (data wpływu do urzędu: 08.09.2021 r.) w sprawie *Regulaminu stroju uczniowskiego w Szkole Podstawowej nr 12 w Gliwicach*, którego postanowienia mogą ingerować w dobra osobiste uczniów i uczennic oraz niestosownego zachowania nauczycieli wobec uczniów.

Podczas kontroli przeprowadzono rozmowę z dyrektorem zespołu panią Krystyną Kondrusiewicz oraz dokonano wglądu do następującej dokumentacji szkolnej: *Statutu Szkoły Podstawowej nr 12 w Gliwicach*, *Regulaminu stroju uczniowskiego w Szkole Podstawowej nr 12 w Gliwicach*, uchwał rady pedagogicznej (nr 9/2018/2019 z 30.10.2018 r., nr 5/2019/2020 z 30.08.2019 r., nr 8/2019/2020 z 19.11.2019 r. i nr 5/2020/2021 z 15.09.2020 r.), protokołu zebrania rady rodziców w dniu 30.09.2019 r., notatek służbowych dyrektora z 20 i 25.02.2020 r., notatek służbowych wicedyrektora szkoły z 19 i 21.02.2020 r., wyjaśnień pisemnych nauczycieli języka angielskiego z 27 i 28.09.2021 r. i kierującej szkołą z 28.09.2021 r.

9. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości:

- 1) *Regulamin stroju uczniowskiego w Szkole Podstawowej nr 12 w Gliwicach* został wprowadzony uchwałą rady pedagogicznej nr 8/2019/2020 z dnia 19.11.2019 r. po wcześniejszym przedstawieniu go radzie rodziców w dniu 30.09.2020 r. Rada rodziców zawnioskowała o uzupełnienie regulaminu o treści dotyczące stroju galowego. W badanej sprawie należy wskazać, że przepisy prawa w jasny sposób regulują tryb ustalania obowiązków ucznia oraz określają kompetencje poszczególnych organów w tym zakresie. Zgodnie z art. 99 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082) obowiązki ucznia, w tym te związane z przestrzeganiem zasad ubierania się

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

*Kon*

*BG*

uczniów na terenie szkoły powinien regulować statut. Kompetencje do wprowadzenia takich postanowień do statutu posiada rada pedagogiczna w sytuacji, gdy w szkole nie działa rada szkoły. Zatem normowanie obowiązków uczniów w odrębnych regulaminach wykracza poza upoważnienie ustawowe i stanowi naruszenie prawa. Analiza treści *Statutu Szkoły Podstawowej nr 12 w Gliwicach* oraz uchwał zmieniających statut (nr 9/2018/2019 z 30.10.2018 r., nr 5/2019/2020 z 30.08.2019 r. i nr 5/2020/2021 z 15.09.2020 r.) w odniesieniu do realizacji ustawowego upoważnienia wynikającego z art. 99 pkt 3 ustawy wykazała, że regulacja § 57 ust. 1 pkt 6 tego dokumentu zobowiązuje uczniów do: „zachowania schludnego wyglądu podczas pobytu w szkole. Uczeń zobowiązany jest do noszenia zmiennego stroju sportowego na zajęcia wychowania fizycznego”. Statut nie zawiera innych przepisów dotyczących przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły. W związku z powyższym konieczne jest uregulowanie w statucie, w sposób wyczerpujący obowiązków ucznia w zakresie przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły, zgodnie z delegacją ustawową art. 99 pkt 3. Ma to również istotne znaczenie w kontekście art. 44b ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r. poz. 1327, z późn. zm.), który określa, że ocenianie zachowania ucznia polega na rozpoznawaniu przez wychowawcę oddziału, nauczycieli oraz uczniów danego oddziału stopnia respektowania przez ucznia zasad współżycia społecznego i norm etycznych oraz obowiązków określonych w statucie szkoły.

- 2) W związku z opinią skarżącego, że postanowienia regulaminu dotyczące zasad codziennego stroju szkolnego (ust. 5) oraz wyglądu ucznia (ust. 7) stanowią ingerencję w dobra osobiste uczniów i uczennic należy jeszcze raz podkreślić, że szkoła, a właściwie uprawnione organy działające w imieniu szkoły, są umocowane na podstawie i w granicach prawa do regulowania w statutach obowiązków uczniów. Wspomniany art. 99 ustawy zawiera wyliczenie obowiązków ucznia jakie szkoły powinny uregulować w statucie. Zgodnie z ugruntowanym w doktrynie prawa stanowiskiem: *„Lista nie ma charakteru zamkniętego, co oznacza, że statut może przewidywać również inne obowiązki ucznia niż w nim wymienione”* M. Pilich [w:] A. Olszewski, M. Pilich, *Prawo oświatowe. Komentarz*, wyd. II, Warszawa 2021, art. 99. Oznacza to, że statut, a nie regulamin, może wprowadzać pewne ograniczenia w zakresie swobody doboru stroju oraz normować zasady wyglądu uczniów. Warto jednak dążyć w tej kwestii do wskazania oczekiwanego wzorca wyglądu czy ubioru do którego uczniowie powinni się stosować, a nie zakazywać noszenia określonych ubrań czy fryzur. Zasady regulujące obowiązki uczniów w statucie, powinny odpowiadać dążeniu do zapewnienia określonego ładu i porządku dla usprawnienia pracy, nauki i równowagi panującej w środowisku szkolnym. Należy również zwrócić uwagę na tworzenie postanowień statutowych w taki sposób, by nie budziły zastrzeżeń interpretacyjnych i były czytelne dla uczniów, ich rodziców i nauczycieli. Ta kwestia została poruszona w uzasadnieniu do projektu ustawy Prawo oświatowe (<https://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=1030>), która weszła w życie 1 września 2017 r. Ustawodawca wskazał: *„Ze względu na ważność spraw, które są regulowane w statucie szkoły oraz wagi tego dokumentu w aspekcie funkcjonowania szkoły, zasadne jest, aby treści zawarte w statucie danej szkoły wynikały wprost z regulacji opisanych na poziomie ustawy. Stąd, przeniesienie treści z obecnego*

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

*Kam*

*BL*

rozporządzenia w sprawie statutowych na poziom projektowanej ustawy. (...) W zapisie dotyczącym przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły, zrezygnowano z wyrażenia dotyczącego dbania o schludny wygląd, kierując się zgłaszanym w tej kwestii przez uczniów, rodziców i nauczycieli wątpliwościami dotyczącymi zakresu pojęcia „schludny”, jako bardzo szeroko rozumiany i nieprecyzyjny”. W związku z powyższym nieostre i swobodnie interpretowane określenia takie jak: „mocny i wyzywający makijaż”, „schludny wygląd”, „niestosowne napisy” czy „kojarzący się z subkulturami młodzieżowymi” mogą być uznane za niezgodne z intencją ustawodawcy, jak również mogą skutkować trudnościami w egzekwowaniu obowiązków uczniów.

- 3) Skarżący podniósł w piśmie zarzut, że nauczyciele szkoły kierują wobec uczniów i uczennic uwagi „dyskryminujące i seksistowskie”. Jako przykład wskazał bliżej nieokreślone zdarzenie z udziałem nauczyciela języka angielskiego i uczennicy klasy siódmej. W tej relacji ucząca miała zwrócić się do dziewczynki, „która ubrała koszulkę z lekko odsłoniętym brzuchem” następującymi słowami: „Chłopaki nie będą Cię szanować”. W piśmie nie doprecyzowano danych osobowych uczestników, oddziału klasowego i roku szkolnego, w którym sytuacja mogła mieć miejsce. Zatem dyrektor poprosił o wyjaśnienia dwie nauczycielki, którym w bieżącym roku szkolnym powierzył prowadzenie zajęć języka angielskiego w klasach siódmych. Pani Sigrida Dziechciarz oświadczyła: „(...) nie użyłam nigdy tego typu stwierdzenia wobec ucznia czy uczennicy”, zaś pani Kamila Kowalczyk wyjaśniła: „(...) nie przypominam sobie sytuacji, w której zwróciłam uwagę uczniowi w taki właśnie sposób”. Innym przykładem podanym przez skarżącego jest: „Karygodne (...) zachowanie nauczycielki matematyki (obecnej wicedyrektor szkoły), która podczas lekcji zmywała uczennicom makijaż własnymi środkami kosmetycznymi”. W odniesieniu do tego zarzutu pani dyrektor wyjaśniła, że prawdopodobnie jest to sprawa z roku szkolnego 2019/2020 i okazała zgromadzone dokumenty. W notatce służbowej z dnia 19.02.2020 r. pani Małgorzata Rozwadowska wicedyrektor szkoły napisała: „W dniu dzisiejszym podczas lekcji matematyki w klasie 8 zauważyłam u kilku dziewczynek mocny, wyzywający makijaż oczu. Pomimo wielokrotnych pogadań dotyczących schludnego wyglądu, dziewczynki nadal przyszły do szkoły w odznaczającym się makijażu. Poprosiłam zatem, aby uczennice udały się do toalety i zmyły ostry makijaż oczu. Jedna z dziewczynek przy zmywaniu wodą i chusteczkami mocno rozmazała się pod oczami. Zaproponowałam jej użycie płynu do demakijażu, którym zmyła w toalecie oczy. Po wykonaniu tych czynności uczennica wróciła na zajęcia”. Następnie pani wicedyrektor odbyła spotkanie z matką jednej z uczennic w dniu 21.02.2020 r. W trakcie rozmowy zrelacjonowała przebieg zdarzenia i przypomniała o wprowadzonym w szkole regulaminie stroju uczniowskiego. Jej zdaniem: „Matka przyjęła do wiadomości przekazane informacje oraz wyjaśnienia i nie wniosła roszczeń”. Pani dyrektor w tych dniach przebywała na urlopie. Po powrocie do pracy 25.02.2020 r. udzieliła ustnego upomnienia nauczycielce. W dniu kontroli kierująca szkołą podkreśliła, że okoliczności przedstawione w skardze przesłanej do kuratorium nie są zgodne z faktami. Według jej wiedzy pani wicedyrektor proponowała uczennicy własny środek do demakijażu. Nie jest prawdą, że samodzielnie zmywała uczennicom makijaż. Jak oświadczyła pani dyrektor zdarzenia o podobnym charakterze nie wystąpiły już na terenie szkoły.

parafta dyrektora szkoły/placówki

Kouy

parafta/y kontrolujacego/ych

BŁ

### Wnioski:

- 1) Brak jest podstaw prawnych do stanowienia obowiązków ucznia w zakresie przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły w formie regulaminu. Kwestie te powinien regulować statut szkoły.
  - 2) Zarzuty sformułowane w piśmie przez skarżącego wobec nauczycieli szkoły należy uznać za bezprzedmiotowe. Szkoła i wnioskujący prezentują rozbieżne stanowiska. Poza kompetencją kuratora oświaty leży badanie prawdziwości oświadczeń składanych przez osoby dorosłe.
10. Opis ujawnionych nieprawidłowości w zakresie nieobjętym kontrolą w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły: **nie dotyczy**
11. Na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082) **zaleca się podjęcie działań zmierzających do uzupełnienia statutu szkoły w części dotyczącej obowiązków ucznia w zakresie przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły, zgodnie z art. 99 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082).**

Termin realizacji: **04.11.2021 r.**

**WIZYTATOR**

*B. Górna*  
mgr Beata Górna

*Glinie, 04.10.2021*

*podpis kontrolującego, miejsce i data podpisania protokołu*

**DYREKTOR ZSP nr 2**

*Kon*  
mgr Krystyna Kondrusiewicz

*Glinie, dnia 04.10.2021 r.*

*podpis dyrektora szkoły/placówki, miejsce i data podpisania protokołu*

### 12. Poświadczenie odbioru protokołu kontroli:

**DYREKTOR ZSP nr 2**

*Kon*  
mgr Krystyna Kondrusiewicz

*Glinie, dnia 04.10.2021 r.*

*podpis dyrektora szkoły/placówki, miejsce i data odbioru protokołu*

Dyrektorowi szkoły/placówki, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, przysługuje prawo zgłoszenia pisemnego, umotywowanego zastrzeżenia dotyczącego ustaleń zawartych w protokole kontroli do Śląskiego Kuratora Oświaty, ul. Powstańców 41a, 40-024 Katowice, zgodnie z § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1551, z późn. zm.).

*parafa dyrektora szkoły/placówki*

*Kon*

*parafa/y kontrolującego/ych*

*BG*